

Een verhaal uit het verleden: de jongen in de jungle (1)

Er was eens een jongen die door de jungle liep, verder dan hij ooit geweest was, en hij was voor het eerst sinds lang weer eens gelukkig. Een kaneelachtige plant wreef langs zijn shirt, er zaten zoet ruikende gele bloemen in een struik, daaronder groeide de groente die zijn moeder wel eens maakte, grote dikke donkergroene bladeren, maar je moest goed kijken in de schaduwen bij de grond als je ze wilde zien.

Hij was een jongen die goed keek. Hij had respect voor de jungle. Daar: de jonge varenscheuten die je nooit in je mond moest stoppen, hoe dorstig je ook was, omdat ze in hun jeugd nog giftig waren – dat was zo'n goeie truc van de plant, die daardoor veel makkelijker kon groeien. Als je het wist, herkende je die rossige jonge kleur en dan zat je samen met de varen in een complot. Op de stam van een boom verderop zag hij de cirkelvormige plekken die geluk en rijkdom brachten als je ze aanraakte. Alleen al het zien van de boom gaf hem een gevoel van geluk. Hij legde zijn vlakke hand op een van de plekken, hij moest ervoor op zijn tenen staan. Omdat hij er in één keer bij kon, bleef hij even zo staan, buik tegen stam, en deed zijn ogen dicht.

De jungle was niet stil, zoals de domme oude mensen zeiden. De domme oude mensen klaagden altijd dat de jungle vroeger veel geluid maakte, en nu niet meer. Nou, de jungle ruiste en ritselde nog steeds. Misschien hoorde hij nu de verre waterval al, en boven alles uit nog steeds de dorpse kraaien.

Verder. Hij was nog nooit zo ver het bos in geweest, voorbij de woudschrijn en de zerkjes. Niemand kwam hier. Heel goed. Hij kwam hier wel. Hij kon hier wonen. Hij wist welke planten hij kon eten, hij wist dat zoet vocht zich 's nachts verzamelde in de groene kelken die op lange bloemen leken. Hier lachte niemand hem uit als hij langs de stam van een boom omhoogkeek omdat hij daar iets levends dacht te zien bewegen. Het fascineerde hem wat er in een boom kon wonen aan planten, aan dieren. Daarnet zag hij nog een boombult, zo groot als drie volwassen mannenhoofden, waarvan hij wist dat het een mierenkolonie was vol dikke sappige mieren. Voedsel voor weken, misschien wel voor een jaar als hij zich inhield en niet aan de eitjes kwam.

Een hagedisje! Bruin, maar het werd groen van angst toen het zag dat hij het zag. Hoe zou hij het moeten vangen? En bereiden? Drogen, misschien, zoals zijn moeder vissen droogde, en kikkers? Hij zou wel iets bedenken. Hij had nog zijn hele verdere leven. Zijn leven dat nu weer van hem was, niet meer van zijn familie, van het dorp. Hij zou een nieuw wild landzoogdier worden. De wereld kon wel een nieuw wild landzoogdier gebruiken. Er gloeide iets warmes en tevredens in hem toen hij bedacht dat hij daarin geen concurrentie had, en daarna schaamde hij zich voor dat gevoel, maar die schaamte duwde hij weg. Hij had de

wilde landzoogdieren niet doen uitsterven, aan hem lag het niet, het lag aan de domme oude mensen.

Het ruisen werd steeds duidelijker, het moest de waterval wel zijn. Daar wilde hij eerst naartoe, die wilde hij heel graag zien. Er was geen pad, maar er leek op sommige stukken wel een verre herinnering aan een pad te liggen. Het liep nog steeds niet makkelijk maar dat moest ook niet, ze moesten hem niet makkelijk kunnen volgen. Af en toe gleed hij uit over een natte bladerplak of zonk zijn been weg in een diepte die er daarvoor niet leek te zijn; soms moest hij met zijn voet een kloof aftasten of die een bodem had, of de schuine zijkanten ervan al bijna bodem waren, hoe diep hij erin weg kon zakken.

Het geluid zwol aan, verderop was licht.

De verre waterval. Die bleek niet het machtige hoge gevaarte dat hij verwacht had, maar een soort ruisende vlakte op een open plek in de jungle, met talloze kleinere watervallen erin. Een breed, ondiep stuk rivier was het in feite, enkele tientallen meters breed, een paar honderd meter lang, en over die hele lengte een hoogteverschil van hooguit een paar meter. Het water leek ondiep, hij zou erdoorheen kunnen lopen, maar hij zag op tijd de mensbrede gaten in het zandsteen langs het water. Die zagen er wél diep uit, daar zou hij nooit meer uit kunnen komen.

Aan de rand van het plateau ging hij zitten, uit de zon, uit het zicht voor de mensen die hem zouden komen zoeken. Hij liet zich niet terughalen, hij lette goed op. Het bruisen van het water overstemde de geluiden van het uitpakken van zijn doek: het openklikken van het houten doosje met de gedroogde vis, gepekeld wortel, met kruiden ingelegde groenten, en de zoetheid. Het laatste eten

van zijn moeder dat hij ooit zou proeven. Hij bewaarde de zoete broodcake voor het laatst. Twee stukken, hij had ook dat van zijn broer meegenomen. Nadat hij zorgvuldig de kruimels uit de doek bij elkaar had geveegd en in zijn mond had gestopt, keek hij om zich heen – onnodig hier, maar voor de zekerheid. Toen knuffelde hij de doek.

Het was zijn doek, daarom. Hoe kon je nou te oud zijn voor een doek? Zijn broer verstopte de doek soms, om hem te pesten, maar hij kende inmiddels alle plekken, hij vond zijn doek altijd terug en hij beschermde hem met zijn leven. Hij hield van doeken, van hun zachtheid, hij vond dat ze hem redden. Zijn moeder maakte de zachtste doeken. En zijn doek was de allerzachtste. Als hij de doek tegen zijn wang en zijn arm voelde, en in zijn hals, vergat hij de wereld en de tijd en was er niets dan zachts.

Hij werd wakker toen hij merkte dat hij niet geslagen werd, zoals in zijn droom nog. Wild greep hij naar zijn doek, maar die had hij gewoon vast, gelukkig. De waterval ruiste rustgevend. Hij was in de jungle. Hij was weggelopen. Hij was verder dan waar nog een comfortabel begaanbaar pad was. Een held als hij maalde niet om comfortabel. Vroeger, ooit, was er een pad door de jungle dat over de berg heen liep waar de watervallenrivier ontsprong, en dan helemaal naar de stad toe. Vroeger, vóór de veerdiensten. Nu had de jungle dat pad opgegeten. Een pad dat niet gebruikt werd, verdween. Een jongen van wie niet gezien werd hoe bijzonder hij was, verdween ook. Net goed.

Als hij de berg over wilde, moest hij de watervallenrivier stroomopwaarts volgen. Hij vond het jammer dat het plateau naast de rivier zo makkelijk beloopbaar was, een

echte held overwon moeilijkheden, maar hij kon straks de jungle wel weer in. Kijk, daar moest het al, het plateau ging over in dichte doornstruiken, hij moest zelfs een stukje terug om begaanbare grond te vinden.

Tussen de bomen was het direct donker. Hij stond stil om eraan te wennen. Ook de waterval klonk meteen veel verder weg. Maar hij was de jungleheld, hij kon alles aan. Hij aaide zijn doek. Het donker werd langzaam weer groener.

Hij klauwde zich langs een enorme boom die twee varens op een grote, horizontale tak had groeien, én nog een klimplant om zijn stam. Hij wist dat de boom en de varens elkaar hielpen, terwijl de klimplant een parasiet was die de boom langzaam verstikte. Maar hij begreep niet wat maakte dat sommige vormen van samenleven goed zijn en andere slecht, en hij begreep ook niet waarom die enorme boom dood moest door zoiets geniepigs, door iets wat kronkelt. Wat had het voor nut? Als de boom doodging, had de klimplant ook niets meer om op te leven. Misschien zou de klimplant eerder sterven, hij hoopte het. Zijn broer was net als zo'n klimplant, want zelf was hij er al en toen kwam zijn broer en begon hem te verstikken. Zijn voedsel te stelen. Doordat zijn broer er was, had hij altijd honger. Zijn neus liep, hij snoof. Rechts van hem verschoot een hagedisje van kleur en rende omhoog een smalle boom in.

Hij hoorde de waterval al niet meer, de bladeren dempten het geluid, maar hij volgde een afgetakt stroompje stroomopwaarts, bergopwaarts. Hij was slim, hij volgde het zoete water om de weg niet kwijt te raken en voor als hij dorstig werd. Onder een groot boomblad langs de stroom zag hij een klompje eitjes van een glaskikker han-

gen en hij wist dat de kikkerouders die eitjes vochtig hielden en beschermden, ook al bestonden de vliegen niet meer waarvan de maden de eitjes vroeger bedreigden. Hij wist dat soort dingen uit een plaatjesboek in zijn vaders kamer. Hij kende niemand die erin geïnteresseerd was, terwijl het heel handige kennis was, want de volwassen kikkers waren hartstikke lekker zoals zijn moeder ze maakte. En als ze nog leefden zag je hun organen door hun buik heen, wat hij fantastisch vond.

Hij klom vast meer dan hij zien kon, hij werd moe, hij vertraagde. Gelukkig zag niemand hem zwak zijn. Straks begon het te schemeren, dan moest hij een slaapplek zoeken – hij voelde of hij zijn doek nog had. Een plek met niet te stekelige planten. Hij stond stil en merkte meteen dat het meeste bosgeritsel van hemzelf afkomstig was. Hij moest stiller leren lopen, als jungleheld.

Hij bleef even heel stil staan.

Hij hoorde weer wat bosgeluiden. Zacht. Moest hij toch de domme oude mensen geloven, die zeiden dat de jungle vroeger lawaaiig was van het leven? Nu hoorde hij vallend blad. Ver weg de wind, hoog in de toppen. Niet eens de kraaien meer, die bleven bij het dorp. Nu hij zo stil stond, hoorde hij ook het zachte gemiauw van een glaskikker. 'Pieuw, pieuw.'

Die kon niet ver zijn. Hij ging hem zoeken. De jungleheld moest in zijn eigen levensonderhoud leren voorzien. Hij was nu één met de natuur.

Zodra hij bewoog, stopte het geluid, maar hij stapte voorzichtig in de richting waar het vandaan was gekomen. Stond dan weer stil. Een muur van blad was het bos zo, een bouwwerk van stammen, levend, dood, elkaar hel-

pend, elkaar verstikkend. Daarachter het stroompje. Als de glaskikkers hier zouden paren, en ze plakten hun eitjes aan de onderkant van die bladeren daar, zouden de kik-kervisjes later zó in het water vallen.

Hoorde hij het gemiauw nu weer?

Nee, hij hoorde iets anders. Hij hoorde een beweging op de grond en wat daar zat, was groter dan een glaskikker. Hij greep zijn doek stevig vast en zette nog een stap naar voren, want hij was een jungleheld. Hij zag iets bewegen achter een grote varen, in een grondholte tussen de wortels van een afgestorven boom. Twee grote, groene, lichtgevende ogen.

Er waren geen wilde landzoogdieren meer, toch? Die waren uitgestorven. Maar wat dit ook was, het had een vacht.